

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาสภาพการใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา และปัญหาในการใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาลในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีทั้งหมด 77 โรงเรียนทั่วประเทศ ในทุกเขตการศึกษา และกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารจำนวน 231 คน และครูผู้สอนชั้นอนุบาล 1233 คน รวมจำนวนผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาลทั้งหมด 1464 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. สํารวจรายชื่อและจำนวนโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทุกเขตการศึกษาและกรุงเทพมหานคร จากกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ทั้งหมด 77 โรงเรียน ใน 12 เขตการศึกษา และเขตกรุงเทพมหานคร

2. สํารวจจำนวนผู้บริหารที่รับผิดชอบงานด้านอนุบาลศึกษาโดยตรง จำนวนครูประจำชั้นและจำนวนครูพิเศษที่สอนในชั้นอนุบาลจากโรงเรียนอนุบาลทั้งหมด 77 โรงเรียน

3. นำข้อมูลในข้อ 1 และข้อ 2 มาจัดกลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูผู้สอนชั้นอนุบาล โดยจำแนกตามจำนวนในแต่ละเขตการศึกษาและกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 521 คน คือผู้บริหารจำนวน 219 คน และครูผู้สอนชั้นอนุบาล 302 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multi-Stage Sampling) โดยมีวิธีสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานด้านอนุบาลศึกษาของโรงเรียนทั้งหมด คือ เป็นผู้บริหารซึ่งทำหน้าที่ด้านอนุบาลศึกษาของโรงเรียนโดยตรง ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 231 คน

หมายเหตุ เนื่องจากผู้วิจัยจำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารจำนวน 12 คนในโรงเรียนอนุบาล 4 โรงเรียน เพื่อนำเครื่องมือในการวิจัยไปทดลองใช้ ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างไม่ครบตามจำนวนทั้งหมด

ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 219 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ จำนวน 73 คน
- 1.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ 73 คน
- 1.3 หัวหน้าฝ่ายอนุบาลหรือหัวหน้าวิชาการฝ่ายอนุบาล 73 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนชั้นอนุบาลในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มาโดยการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากครูผู้สอนชั้นอนุบาลทั้งหมด 1233 คน ในทุกเขตการศึกษาและกรุงเทพมหานคร โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane 1973:725)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด = 1233 คน

e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ = .05

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนชั้นอนุบาลจำนวน 302 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างประชากรโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นจำแนกตามสัดส่วน (Stratified Proportional Random Sampling) จากจำนวนครูผู้สอนชั้นอนุบาลในแต่ละเขตการศึกษาและกรุงเทพมหานคร แล้วเทียบ

สัดส่วนหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนจากจำนวนครูผู้สอนชั้นอนุบาลในแต่ละสายชั้น และจำนวนครูพิเศษที่สอนในชั้นอนุบาลเป็นรายโรงเรียน และใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะตอบแบบสอบถามโดยวิธีจับฉลากตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน

รวมกลุ่มตัวอย่างของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาล จำนวน 521 คน โดยแยกเป็น

ผู้บริหาร 219 คน ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 302 คน ประกอบด้วย ครูประจำชั้นอนุบาล 271 คน ครูพิเศษที่สอนในชั้นอนุบาล 31 คน ดังรายละเอียดตามตารางดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เขตการศึกษา	จำนวนโรงเรียน ทั้งหมด	ผู้บริหารโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	ครูผู้สอนชั้นอนุบาล ทั้งหมด	ครูผู้สอนชั้นอนุบาล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
1	5	12	75	18
2	4	12	64	16
3	5	12	72	18
4	5	15	67	16
5	6	18	77	19
6	7	21	99	24
7	9	27	131	32
8	8	21	112	27
9	5	15	88	21
10	7	21	129	32
11	5	15	113	28
12	7	21	138	34
กรุงเทพมหานคร	4	9	68	17
รวม	77	219	1233	302

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามทั้งหมด 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพการใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) แบบปลายเปิด (Open-ended) และแบบเติมคำ แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

ก. ด้านการแปลงแนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์และกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย

ด้านการวางแผน เพื่อให้ครูใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

ด้านการจัดให้มีเอกสารหลักสูตรและคู่มือประกอบการใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

ด้านการจัดทำเอกสารประกอบการใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา กำหนดการสอน บันทึกการสอน และแผนการจัดประสบการณ์

ข. ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

ด้านการเตรียมบุคลากร

ด้านการจัดอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอน

ค. ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย

ด้านการส่งเสริมให้ครูจัดประสบการณ์และกิจกรรมในชั้น

อนุบาลศึกษา

ด้านการสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

ด้านการส่งเสริมให้ครูจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ด้านการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1. ปัญหาด้านการแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์และกิจกรรม
2. ปัญหาด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา
3. ปัญหาด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรม
4. ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) แบบปลายเปิด (Open-ended) และแบบเติมคำ แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

ก. ด้านการแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์และกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย

ด้านการวางแผนเพื่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

ด้านการใช้เอกสารหรือคู่มือประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา และสิ่งต่าง ๆ

ด้านการจัดทำกำหนดการสอน บันทึกการสอน แผนการจัดประสบการณ์และเอกสารหรือคู่มือประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

ข. ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

ด้านการเตรียมบุคลากร

ด้านการจัดซื้อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์

ก. ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย

ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมตามตารางกิจกรรม

ประจำวัน

ด้านการจัดกิจกรรมตามรายการประสบการณ์และเนื้อหา

ในแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ด้านการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

ปัญหาด้านการแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

ไปสู่การจัดประสบการณ์และกิจกรรม

ปัญหาด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

เพื่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

ปัญหาด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรม

ปัญหาและข้อเสนอน่าอื่น ๆ ในการใช้แนวการจัดประสบการณ์

ชั้นอนุบาลศึกษา

รายละเอียดแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา แสดงในภาคผนวก จ.

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนคือ

1. ศึกษาแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาที่ใช้อยู่ในโรงเรียนอนุบาลรวมทั้งตำรา เอกสาร บทความที่เกี่ยวข้องกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา หลักสูตรและการใช้หลักสูตรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดทำแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3. สร้างเครื่องมือฉบับร่าง โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมตามลักษณะและโครงสร้างการใช้หลักสูตร ความเหมาะสมของภาษาและความสอดคล้องของข้อความในแบบสอบถามที่สร้างขึ้น

4. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

5. นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

6. นำเครื่องมือที่ผ่านการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบใช้กับผู้บริหารจำนวน 12 คน และครูผู้สอนชั้นอนุบาลจำนวน 20 คน ในโรงเรียนอนุบาล 4 โรงเรียนที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช โรงเรียนอนุบาลวัดคางนง โรงเรียนอนุบาลปทุมธานี และโรงเรียนอนุบาลเชียงราย เพื่อตรวจสอบภาพความหมายและเนื้อหา ตลอดจนคำชี้แจงและวิธีตอบ ประมวลข้อวิจารณ์และปัญหาจากผู้ตอบเพื่อแก้ไข

7. ตรวจสอบความสอดคล้องกัน (Consistency) ของแบบสอบถามโดยพิจารณาข้อคำถามที่เป็นตัวตรวจสอบ สรุประเคັນในแบบสอบถามและแก้ไข แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

8. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และใช้บริการทางไปรษณีย์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังเลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาลตามโรงเรียนอนุบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีหนังสือขอความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้วิจัยแนบไปด้วย และให้ผู้บริหารส่งคืนกลับมาทางไปรษณีย์ และในกรณีที่โรงเรียนใดผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมด้วยตนเองได้ ก็จะเก็บรวบรวมด้วยตนเอง สำหรับโรงเรียนที่ส่งแบบสอบถามคืนล่าช้า ผู้วิจัยได้มีหนังสือขอความร่วมมือไปอีกครั้ง และบางโรงเรียนผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และให้บริการทางไปรษณีย์
ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานด้านอนุบาลศึกษา	219	207	94.52
ครูผู้สอนประจำชั้นอนุบาลและครูพิเศษที่สอน ในชั้นอนุบาล	302	302	100.00
รวม	521	509	97.70

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า แบบสอบถามส่งไปทั้งหมด 521 ฉบับ ได้รับกลับคืน
มา 509 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.70 แยกเป็นแบบสอบถามของผู้บริหาร 207 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 94.52 และแบบสอบถามของครูผู้สอน 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และมีความสมบูรณ์ทั้งหมดนำไปวิเคราะห์โดยหา
ค่าร้อยละเป็นรายข้อ ทั้งของผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วเสนอผลใน
รูปของตารางประกอบความเรียง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย